

NÁRODNÍ
PŘEHLÍDKA
DĚTSKÝCH
DIVADELNÍCH A
LOUTKÁŘSKÝCH
SOUBORŮ

ČÍSLO 2 - 23. ČERVNA

II. KAPLICKÉ DIVADELNÍ LÉTO 1975

PULCI

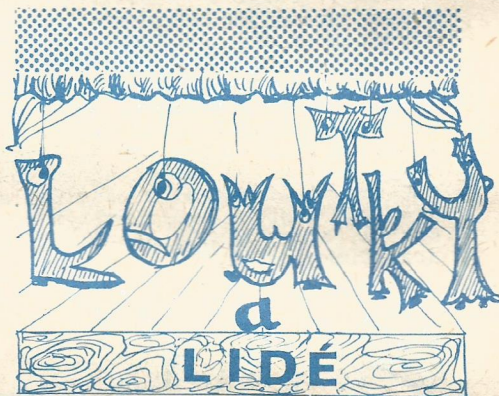
Druhý den divadelního a loutkářského léta byl poznamenán pozoruhodnými inscenacemi v obou žánrech. Účastníci dopoledního i odpoledního představení nemusí litovat, že nedali přednost slunci a teplu první letní neděle a přišli se podívat dopoledne na Stoklasovy Pulce a odpoledne na loutkářský soubor ÚDPM JF Praha a loutkářský soubor olomoucké lidové školy umění "Žerotín".

Vladimír Stoklasa, autor i režisér dopoledního divadelního hry Pulci, vede divadelní studio 11 při základ. devítileté škole v Horních Počernicích již 7 let. Horní Počernice jako okrajová část Prahy má pochopitelně problémy kulturně materiální i další. Mají zde však vlastní přírodní divadlo, dostávají i vynikající pomoc okresního kulturního střediska Praha - východ zásluhou nadšené metodičky. V přírodním divadle mají pro koho hrát obvykle jen v červnu, pak nastává odliv diváků na prázdniny. Kulturní dům v Horních Počernicích je slušně řečeno v nedobrému stavu. Dobrá a zajímavá je práce souboru.

Vývoj souboru je zajímavý. Když děti neuměly ještě příliš dobře číst a psát, nacvičil s nimi Vl. Stoklasa - Karafiátovy Broučky. Aby měly děti možnost pohybu, zaranžoval s nimi představení v krásné zahradě školy. Děti měly dojem, že si hrají. Vedoucí souboru hodnotí jako vynikající pomoc rodičů. Věnovali svým dětem maximum. Pomohli vybudovat ze starého smetiště u školy přírodní areál vhodný pro divadelní hry. Soubor sehrál osmnáctkrát Rumcajse, čtyřadvacetkrát Stoklasovu Katku. Loni objeli ve střešním kraji kdejaké městečko s "Piráty z Fortunie" od Petra Novotného a Milana Garguly. Muzikál opatřili sami vlastní hudbou. Hráli ho 29 krát. Protože však Piráti dávají možnost jen šesti osobám, musel alternovat. Hledali tedy novou hru, v níž by si každý zahrál. Tak přišel Vladimír Stoklasa na nápad napsat pro soubor dramatickou montáž ze života - "Pulci".

Hra chtěla vyjádřit náladovost a hravost "pulců" - naší mladé generace, která často naší zásluhou, zásluhou vlastního rodinného prostředí neví, jestli hraje ve hře, opakuje ve hře životní prožitky, nebo zda my s nimi tuto hru bez opony a potlesku hrajeme. Autor chtěl ztělesnit ve hře i boj mladých za vlastní postavení v životě - boj, do kterého nepřicházejí sami. Členové jeho souboru, to nejsou jen "pulci", ale mladí, kteří právě končí školu, dostanou se do života a v něm hledají citovou oporu, hledají to, co ne vždy nalézají tam, kde by měli. Pomáhá jim v tom kolektiv skupiny, vedoucí, jehož životní zkušenost přejímají, jindy se jí brání, ale nakonec k ní docházejí. Dnešní mladí jsou přirozenější a přímější proti generaci svých rodičů, nezakrývají svou citovou náklonnost. Jsou však i lehce zranitelní.

Hru studovali 6 - 7 měsíců, měnili a přetvářeli, vidí i dnes, že nemá ještě konečný tvar. Hra měla ohlas mezi mladými diváky od 13 let. Pro mladší věk a moudré dospělé není vždy srozumitelná. Napověděla však mnohé.

Divadelní sálek jednotného klubu pracujících byl přehřát: něco vykonalo slunce, něco zadýchala porota, něco zaujatí návštěvníci a zvýšení teploty napomohla i vřelá, srdečná atmosféra.

Prostředí nemohla ochladit ani "Zpívající fontánka" Hany Budínské na námět J. Jarolímků. Loutkářský soubor ÚDPM Jul. Fučíka Praha, režírovaný Hanou Budínskou, dal zaznít poetické křehkosti námětu s čistotou řeči a krásou melodií. Upoutal, potěšil, vytvořil prostředí pro další soubor.

Tím byl loutkářský soubor lidové školy umění "Žerotín" z Olomouce, vedený Miladou Mašatovou. Nejdříve dal zaznít milým Hrubínovým veršům v Pohádkách. Krásná materiální Hrubínova a sympatické výkony deseti dívek a dvou hochů naladily diváky. Pohádka Lubomíra Feldeka - přeložená ze slovenštiny si získala již předtím srdce dětských herců této loutkové hry. Oni to byli, samozřejmě zásluhou své vedoucí a učitelky své třídy v LSU, kdo strhl pozornost i srdce diváků. Předvedli vtipné ztvárnění Feldekovy pohádky, dokázali, že ji nehrají, ale žijí.

Režie i herecké výkony těchto 12 žáků jedné ze tříd lidové školy umění opravdu dokázaly, že olomoučtí třináctiletí loutkáři - Pavle, promín, tobě je čtrnáct - dobře hrají s loutkami, protože i sami si rádi hrají, protože se dovedou radovat ze života i ze hry. Hra nepostrádala vtip, obecnost bylo ve stálém kontaktu s mladými herci. A to bylo účelem nebo by i mělo být účelem každého představení.

Bylo to hezké odpoledne.

Jiří Pěšan: Sluhy, šelky a bystrozraký

SLOVO POROTY

V nedělním dopoledním představení se představil pražský soubor z Horních Počernic se hrou Vladimíra Stoklasy "Pulci". Představení hrané v jednoduché působivé scéně s poměrně značným diváckým ohlasem, zabývající se životem jedné třídy "deváťáků", mělo přirozené a vyrovnané výkony všech představitelů.

Hlavním problémem celého představení je text, který vznikl v souboru. Autor se snažil řešit nedostatek vhodných textů samoobslužně - dramatickým využitím různých momentů ze života souboru. Začátek naznačoval volné řazení žánrových scének ze života souboru. Bohužel autor neudržel stylovou jednotu a přehltil dějovou linii velkým množstvím problémů a motivů, které nemohl dostatečně rozvinout, natož je dramaticky řešit.

-bh-

Slovo LOUČKAŘŮ

Ve včerejším "loutkářském bloku" jsme se seznámili s prací dalších dvou souborů.

Loutkářský soubor ÚDPM JF z Prahy předvedl "Zpívající fontánku Hany Budínské (na námět J. Jarolíka). Režisérkou hříčky byla její autorka. Byla to názorná ukázková promyšlená práce s malými loutkáři, kde bylo využito přirozené dětské hravosti při jevištním ztvárnění už náročnější textové předlohy.

Drobné připomínky poroty, např. k čitelnosti loutek ptáček naprosto nemohou setřít celkově velmi kladný dojem z příjemné a bezprostředně působící drobné inscenace, jejíž uvedení je pro přehlídku nesporně přínosem, zejména metodickým.

Soubor LŠU "Žerotín" z Olomouce se představil dvěma inscenacemi. Známe "Pohádky" Františka Hrubína, s nimiž soubor zajíždí zejména do mateřských škol, zapůsobily především zjevnou chutí, se kterou je naši mladí loutkáři, převážně žáci ze sedmých tříd, předvádějí předškolní drobtině. Porota rovněž ocenila estetickou hodnotu loutek a jejich stylizační klíč.

"Sněhurka" L. Feldeka v překladu Milady Mašátové je určena dětem poněkud starším a ideálně se hodí zejména pro vrstevníky loutkoherců. Ti se při představení sami zjevně baví, plně pochopili autorský záměr a za vedení své režisérky jej na rozhrátém jevišti dotvořili vlastní invencí.

Ani připomínky poroty k další práci na jevištní řeči nemohou překrýt to hlavní, co olomoučtí do Kaplice přinesli: příklad cílevědomé práce s mladými loutkoherci v podmínkách lidové školy umění.

E. Vavruška

Helena Šádovská : Kaplice ↗

Helena Šádovská : Tři zlaté vlasy ↗

Helena Šádovská : Červená Karkulka ↗

Pavel Pazderka : Karkulka a vlk ↗

Šarka Černá : Trý a smý

DOJMY ÚČINKUJÍCÍCH

Mezi příjemné zážitky naší přehlídky patří četná setkání lidí s lidmi. Setkávají se tu divadelní, loutkářští nadšenci, porota se setkává s vedoucími souborů i s dětskými herci. Za velmi příjemný zážitek dnešního dne pokládám odpolední setkání s olomouckými děvčaty loutkářkami v tiskovém středisku.

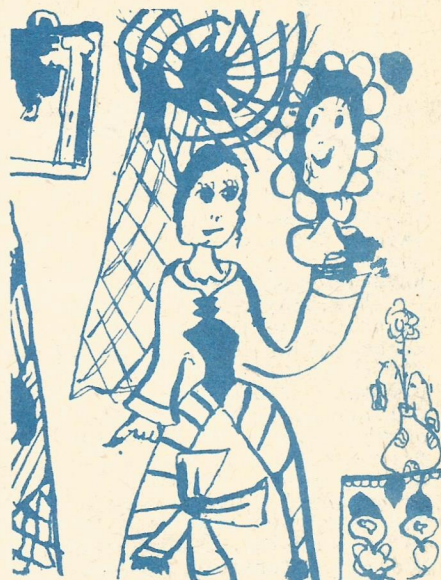
Bylo to před třináctou hodinou - od jedné začínala odpolední představení loutkařů. Skupina čtyř dívek odpočívala spolu s domorodým průvodcem Vládou, jinak studentem kaplického gymnázia, před vystoupením. Daly si říci a pověděly něco o své práci v souboru. Byl to upřímný nenucený rozhovor o tom, co rádi děláme. Baví je práce v loutkářském souboru. Rádi (jsou mezi nimi, jak jste viděli na odpoledním představení i dva hoši) chodí do loutkářské třídy LŠU v Olomouci. Těchto tříd je tam pět. V jejich třídě je jich dvanáct. Do přípravného ročníku začali chodit již ve 4.-5. třídě. Jejich učitelka Milada Mašatová je, jak jsme poznali z jejich slov i z následujícího představení, velmi šikovná. Stará se o všechno: o přípravu na vystoupení a odbornou přípravu, sama připravuje loutky. Dívky se samy přiznávají, že tak šikovné a zručné jako soudružka učitelka třeba v přípravě loutek ještě nejsou. Jejich soudružka učitelka, jak samy říkají, v nich vychovává lásku k loutkám, lásku k herectví.

S tím, co mají nacvičeno, vystupují - pro rodiče a k Mezinárodnímu dni dětí i jinde. U nás se jim líbilo obecenstvo, které živě reagovalo na hru - to bylo přirozené, protože na jejich hru nelze než živě reagovat. V Kaplici se jim líbí - i ubytování, i péče o soubor. Měli štěstí i na průvodce - Vláda i Mirek totiž jsou oba přirození a upřímní chlapi. Chválili si i patronátní závod - Meliorační družstvo v Kaplici.

Dívky se rozhovořily o tom, jak připravovaly novou hru - Sněhurku. Soudružka učitelka jim přinesla nejdříve slovenský původní text hry, který je zaujal a pak už byl jen krůček k překladu a nácviku hry. Cvičili ji po celý rok. Jejich projev však nemá sebemenší náznak rutiny, je naprosto přirozený. A zase docela upřímně přiznávají, že raději hrají Feldeka než Hrubína. Hrubínova hra je něžná, Feldekova je jim ale bližší. Díky vám a díky vaší soudružce učitelce!

Alena Mašková: Tři zlaté vlasy děda Vševěda

Alena Peroutová:
cyklus „Sněhurka“
(překlad z ruštiny)

měli jsme čest přivítat jako neobyčejně milého hosta našeho Léta i zahraniční účastníci z bratrské Jugoslávie s. Časovičovou.

Přejeme jí, aby se jí zde líbilo, abychom mohli kruh přátel našeho města a našeho okresu rozšířit i o ni.

OKRES

Český Krumlov

Náš okres se stal v poslední době okresem průmyslově zemědělským. Koncem minulého roku přesáhla zaměstnanost v průmyslu o 3 % zaměstnanost v zemědělství a lesnictví. Na našem okrese se spojily státní statky v oborový podnik st. statků Šumava, jenž zahrnuje i okrajové sousedící části z okresů České Budějovice a Prachatice. Tento velký zemědělský podnik se stal základem zemědělské velkovýroby v podhorských podmínkách Šumavy.

Rozhodující roli v rozvoji průmyslu na okrese sehrály Jihočeské papírny ve Větrní a v Loučovicích. Oba závody - závod Rudého práva ve Větrní i Vltavské papírny v Loučovicích prošly v poslední době rekonstrukcí. V papírenském průmyslu je zaměstnáno 42 % pracovníků průmyslu na okrese. Další 25 % je zaměstnáno ve strojírenství, které před- stavují především Jihočeské strojírní ve Velešíně s novým pobočným závodem v Kaplici. Zásadní obrát v budování průmyslu nastal v padesátých letech: rekonstruovaly se některé provozy, stavěly nové závody: textilní závod Juta a závod na výrobu rámečků a listů LIRA v Českém Krumlově, pekárna v Srníně, CSAD a mlékárna v Kaplici. Rozšířil se ůhostroj v Kaplici, předtím ve Velešíně, Otavan v Českém Krumlově LIRA v Horní Plané, Jihočeské dřevařské závody ve Vyšším Brodě. V současné době se přestavuje závod Juta na nový závod Jitka, pobočný závod Jitky v Jindřichově Hradci s moderní technikou a větší kapacitou bezvřetenového sprádkání; poskytne pracovní příležitost pro další ženy a dívky v našem okrese.

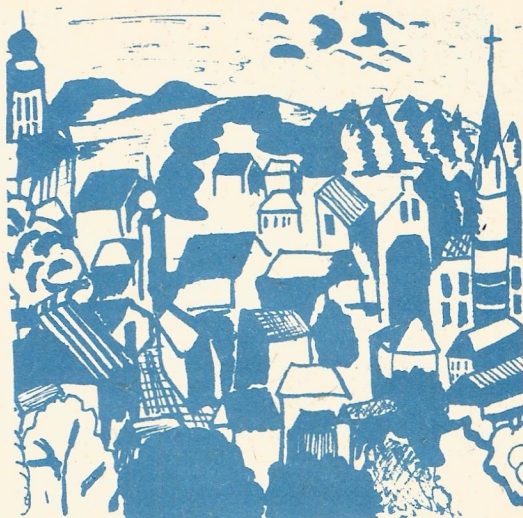
Charakteristickou pro náš okres, prakticky pro jeho obě části - krumlovskou i kaplickou byla vysoká migrace, neustálý příliv a odliv obyvatelstva. Vysokým nákladem a všemožným způsobem jsme se snažili získat pracovní síly především pro naše zemědělství, ale i pro další úseky. Až v poslední době zůstává na okrese více mládeže, roste i počet obyvatel. V roce 1947 bylo na okrese 49 193 obyvatel, v roce 1950 jen 46 830, v roce 1961 48 620, v roce 1970 49 940, v roce 1973 již 52 218 a loni 52 811. Okres má 49 obcí a 154 osad. Roztržitost osídlení je pozůstatek dřívější jednostranné hospodářské politiky a základny. S přeměnou hospodářství souvisí koncentrace obyvatel do větších míst. V roce 1960 bydlelo v sídlech nad tisíc obyvatel 39%, v roce 1970 již téměř 47% obyvatelstva.

Stát věnuje značné prostředky na zlepšení vybavenosti pohraničí. V našem okrese to v posledních pěti letech představují miliony korun: v roce 1970 - 15, v roce 1971 - 16, v roce 1972 - 30, v roce 1973 - 34 a v roce 1974 - 35 milionů korun. Celkem 150 000 000 Kčs. Nejvíce přišlo na zlepšení komunikací, vzhledu obcí, pak na školství, na zdravotnictví, sociální zařízení a kulturu.

V letech 1946 - 1960 bylo na okrese předáno do užívání 2 051 bytů. Od roku 1961 do roku 1970 to bylo 3 075, v letech 1971 - 1974 pak 2 119 bytů. Po osvobození bylo tedy dáno do užívání 7 245 nových bytů. Přitom ve městech okresu je značný počet neuspokojených žadatelů o nové byty. V 5. pětiletce bylo při výstavbě rodinných domků vybudováno celkem 292 bytů, letošní rok nepočítáme.

To jsou některé z výsledků budování našeho okresu v období 30 svobodných poválečných let.

Jana Neubauerová: Vyšší Brod

Vladimír Chládková: Český Krumlov

PULCŮM NA CESTU aneb o městě Český Krumlov

Hornopočernického souboru na cestu do Českého Krumlova přinášíme manší hrst informací o tomto - ne obyčejném městě:

Je to jediné město v Čechách, které si ve své vnitřní části zachovalo do dneška svůj starobylý, středověký ráz. V současné době se provádí rozsáhlá rekonstrukce jeho Horní ulice, vedoucí od náměstí k moderní objízdkové komunikaci.

První zmínka o městě je z r. 1253, kdy byl Krumlov majetkem pány z Krumlova, jedné z větví rodu Vítkovců, jež vymřela r. 1302. Tu přebírá Krumlov Jindřich z Rožmberka, člen další větve Vítkovců. Poslední dva příslušníci tohoto rodu Vilém a Petr Vok se zasloužili o přebudování nevyhovujícího hradu v renesanční šlechtické sídlo. Koncem 16. století dosáhlo i město vrcholu kulturního a hospodářského vývoje. R. 1601 bylo panství i město prodáno Rudolfovi II., což byl počátek postupného úpadku a útrap třicetileté války, poněmčení příchozem rodu Eggenbergů r. 1622. Po vymření Eggenbergů 1719 převzali zámek i panství Schwarzenbergové. Jejich velkostatek měl v období před 1. svět. válkou rozlohu 49 661 ha; městský statek 547 ha.

Za první republiky zde bylo značně silné německé dělnické hnutí. Celkový rozmach města nastává po roce 1945.

Na zámku je řada pozoruhodností. Zámek i město je památkovou rezervací. Ve městě si můžete povšimnout Českobudějovické brány při vjezdu do města z roku 1566, podhradí - Latránu, klášterní kostel založený v r. 1357, bývalý minoritský klášter vedle, zajímavé stavby na náměstí a další.

V zámecké zahradě je otáčivé hlediště, kde Jihočeské divadlo hraje v letní sezoně v kouzelném prostředí některé hry.